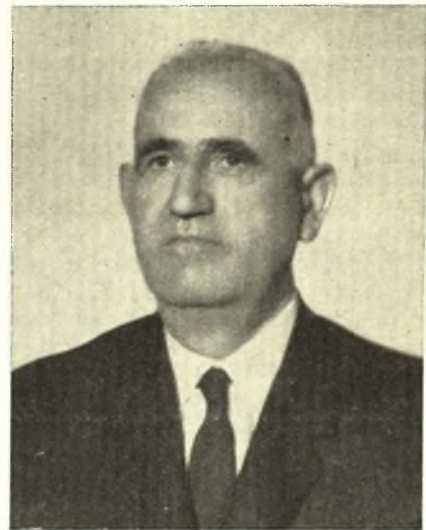

Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΩΝ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Κ. ΦΟΥΦΑ

Γυμνασιάρχου

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΟΥΦΑΣ

Ἡ ἀπότισις φόρου τιμῆς πρὸς ὅσους προσφέρουν τὸν ἑαυτὸν των ὀλοκαύτωμα ὑπὲρ των εὐγενεστέρων ἀγαθῶν τῆς ζωῆς ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν ἔνδειξιν ἑνὸς ὑψηλόφρονος λαοῦ.

Σβήνουν μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐθνῶν τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, τὰ ὅποια παραβλέπονται καὶ δὲν δίδουν τὴν πρέπουσαν σημασίαν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ιστορικῆς μνήμης.

Ὁ μέγιστος τῶν ἱστορικῶν πασῶν τῶν ἐποχῶν Θουκυδίδης εἰς τὸν Ἐπιτάφιον τοῦ Περικλέους χαρακτηρίζει ὡς ἀρίστην τὴν πολιτείαν ἐκείνην, ἡ ὅποια ἐκτιμᾷ καὶ μάλιστα ἀμείβει εἰς μέγιστον βαθμὸν ὅσους τυχόν ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς. «Ἄθλα λέγει, οἷς ἀρετῆς κείται μέγιστα, τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες ἀριστοὶ πολιτεύουσι». Κατὰ ταῦτα ἀξία πάσης ἐξάρσεως εἶναι ἡ πρωτοβουλία τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας τῶν Θεσσαλῶν διὰ τὰς εορταστικὰς ἐκδηλώσεις ἐν Θεσσαλίᾳ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἀθήναις τῇ συμμετοχῇ πάντων τῶν Θεσσαλῶν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀγδοηκονταετίας ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Ὡς Θεσσαλοὶ πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι, διότι εἶδομεν τὸ πρῶτον τὸ φῶς εἰς τὸ πάτριον ἡμῶν ἔδαφος, τὸ ὅποιον καθήγιασαν μὲ τὸ αἷμα των καὶ τὰς λαμπράς των ἐξορμήσεις οἱ πατέρες καὶ προπάτορες ἡμῶν.

Εἶναι γεγονός, ὅτι οἱ Θεσσαλοὶ ἀπὸ τῆς παλαιότητος ἐποχῆς δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τοὺς παντοειδεῖς ἀγῶνας τῆς φυλῆς καὶ πάντοτε ἠγωνίσθησαν παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς πατρίδος, παρ' ὅλας δὲ τὰς πολλαπλὰς δοκιμασίας καὶ ἐνίοτε τὰς ἐπιπτώσεις ἢ μᾶλλον τὰς μεταπτώσεις, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν κατὰ τὴν μακροαῖωνα πολιτιστικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἰδιαιτέρας των πατρίδος, διεκρίθησαν διὰ τὸ ἐθνικὸν των φρόνημα, διατηρήσαντες ἀμείωτον τὸ ἥρωικὸν ἦθος των καὶ ἀλώβητον τὸν πατριωτικὸν των χαρακτῆρα.

Ἡ μυθολογία διδάσκει, ὅτι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν εἰς τὴν Θεσσαλικὴν γῆν κατέκησαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι καὶ ἐξ αὐτῆς ἠπλώθησαν εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα. Ἀναφέρεται προσέτι, ὅτι ἀπὸ τῆς Νεολιθικῆς περιόδου τῆς προϊστορικῆς Ἑλλάδος οἱ κατοικήσαντες εἰς αὐτὴν ἦσαν λίαν προηγμένοι εἰς πολιτισμὸν. Εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἡ χώρα τοῦ Ἰάσονος καὶ τοῦ Ἀχιλλέως. Ἡ χώρα, ἡ ὅποια ἀπὸ τοῦ 18^{ου} αἰῶνος ἀποτελεῖ τὴν πρωτοπορίαν εἰς τὰς ὠραιότερας πραγματοποιήσεις τῆς ζωῆς καὶ διακρίνεται διὰ τὴν πνευματικὴν της ἀκτινοβολίαν καὶ τὴν πίστιν της εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐν αὐτῇ ἠνδρώθησαν οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως, ὁ Ρήγας Φεραῖος (Βελεστινλῆς), ὁ Γεωργάκης Ὀλύμπιος, ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς, ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὁ Γρηγόριος Κωνσταντᾶς, ὁ Δανιὴλ Φιλιππίδης, ὁ Κωνσταντῖνος Κούμας, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, οἱ ἄρματολοι Εὐθύμιος Βλαχάβας καὶ Νικοτσάρας, καὶ πλείστοι ἄλλοι ἀνεδείχθησαν, σοφοί, λόγοι κ.λ.π. Εἶναι ἡ χώρα, ἡ ὅποια ἐγέννησε τοῦ Γένους τὸ καμάρι, τὸν Γεώργιον Καραϊσκάκη, τὸν Ἀχιλλέα τῆς Ρωμοσύνης, ὡς τὸν ἀποκαλεῖ εἰς ποίημά του ὁ Κ. Παλαμᾶς.

Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος ἡ μακρὰ ἐξιστόρησις τῶν δραματισθέντων γεγονότων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ κατὰ τὴν μακροαῖωνα ἐξέλιξιν της. Οὐχ ἤττον, ἐξ ἀφορμῆς τῶν γενομένων εορταστικῶν ἐκδηλώσεων, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον

Ἐγεννήθη ἐν Μαυροματιῷ Καρδίτσῃς τὴν 9^{ην} Μαρτίου 1909. Ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν καὶ ἐσπούδασε φοιτῶν εἰς αὐτὸ ἀνελλιπῶς ἀπὸ τοῦ 1929-1933, ὑποστάς δὲ τὴν νεομισμένην ἐπὶ πτυχίῳ δοκιμασίαν ἐνεκρίθη εἰς τοὺς πτυχιοῦχος τῆς Φιλοσοφίας τὴν 8-6-1934. Διωρίσθη τὴν 17^{ην} Σεβρίου 1935 καὶ ὑπηρετήσεν ὡς καθηγητῆς τῶν φιλολογικῶν μαθημάτων εἰς τὴν Ἀναργύρειον καὶ Κοργιαλένειον Σχολὴν Σπετσῶν (1935-1940) κ.ά. Ἐφοίτησεν εἰς τὸ Διδασκαλεῖον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (1942), μετατεθείς εἰς τὸ Ἀ' Πρότυπον Ἄρρ. Ἀθηνῶν (1945) καὶ εἰς τὸ Πειραματικὸν Σχολεῖον Παν/μίου Ἀθηνῶν, ἀσκῶν ἐν αὐτῷ καθήκοντα ὑποδ/ντοῦ (1946-1960). Προήχθη εἰς Γυμ/ρχον τὴν 16^{ην} Ἰουλίου 1960, ὑπηρετήσας εἰς τὸ Γυμνάσιον Μουζακίου (1960-1964) κ.ά. Γυμ/ρχος, νῦν ὑπηρετῶν κατ' ἀπόσπασιν ὡς Δ/ντῆς παρὰ τῇ Βαρβακείῳ Προτύπῳ Σχολῇ. Συνέγραψε ἀξιολογους μελέτας καὶ ἄρθρα. 1. Πλάτωνος Φαίδων (Δραματοποιήσις-παρουσίασις ἀπὸ σκηνῆς). 2. Σοφοκλέους: Ἀντιγόνη-Οἰδίπους τύραννος (Μετάφρασις-ἠθικὴ ἀξιολογήσις-παρουσίασις ἀπὸ σκηνῆς). 3. Οἱ κλασσικοὶ συγγραφεῖς κ.ά.

νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἐκεῖνον, ὅστις πρωτηγωνίστηεν διὰ τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς Θεσσαλίας ἐν τῇ Ἑλληνικῇ πατρίδι. Ἄς ἀναπολήσωμεν λοιπὸν εἰς γενικὰς γραμμὰς τὰ γεγονότα:

Εὐρισκόμεθα εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκχειλίσει τὸ πικρότατον ποτήριον τοῦ πόνου ἐναντίον τοῦ τότε κυριάρχου Τούρκου. Οἱ λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς εἶχον πλέον ἀποφασίσει νὰ ἀψηφήσουν κάθε κίνδυνον καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐθνολογικῶν των συνόρων. Τὸ ἐθνικὸν κίνημά των εἶχε συγκινήσει τοὺς τότε ἰσχυροὺς, οἱ ὅποιοι τὴν 13^{ην} Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1878 συνήλθον εἰς τὸ Βερολίνον μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν νὰ λύσουν τὸ πολὺπλοκον καὶ πολὺπλευρον ζήτημα τῆς Ἀνατολῆς.

«Τὸ συνέδριον, ἐτόνισεν ὁ καγκελάριος Βίσμαρκ, συνήλθεν οὐχὶ ὅπως ἀναγνωρίσει τίτλους κτηθέντας διὰ πολέμου, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα καὶ νὰ δώσει εἰς αὐτὸν τὸν χαρακτῆρα, τὸν ὅποιον εἶχεν ὁ πόλεμος ἐξ ὑπαρχῆς ὡς πρόγραμμα αὐτοῦ, τουτέστι τὴν χειραφέτησιν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἰδία των Χριστιανῶν ἐν Ἀνατολῇ».

Ἡ Βερολίνοιος αὕτη συνθήκη ἀπετέλεσε τὸν σπουδαιότερον σταθμὸν εἰς τὴν Τουρκικὴν ἱστορίαν τοῦ 19^{ου} αἰῶνος. Συνέταξε τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου τὸν καταστατικὸν χάρτην τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ὅστις διετηρήθη 34 ἔτη. Ἡ Ρουμανία, ἡ Σερβία καὶ τὸ Μαυροβούνιον ἐκηρύχθησαν ἀνεξάρτητα κράτη, ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμυλία αὐτόνομος ἐπαρχία, ἡ Αὐστρία κατέλαβε τὴν Βοσνίαν καὶ τὴν Ἐρζεγοβίνην καὶ ἡ Ἀγγλία τὴν Κύπρον. Ἡ δοθεῖσα ὁμως ὑπὸ τοῦ συνεδρίου λύσις διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ζητήματα δὲν ἦτο ἱκανοποιητικὴ. Ἡ Κρήτη δὲν ἠνώθη μὲ τὴν Ἑλ-

λάδα, ἀλλ' ἀπετέλει προνομιούχον ἐπαρχίαν, ἡ δὲ διοικήσις τῆς ἀνετέθη εἰς γενικὸν διοικητὴν μὲ δύο συμβούλους, ἕνα Χριστιανὸν καὶ ἕνα Μουσουλμάνον. Δὲν ἐδόθη λύσις εἰς τὸ ἄρθρον τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ὁρμάκην, τὴν Ἀλβανίαν καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἡπείρου. Ἀπεφασίσθη μόνον ἡ Ὑψηλὴ Πύλη νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν διαρρύθμισιν τῶν συνόρων τῆς καὶ εἰς περίπτωσιν ἀσυμφωνίας αἱ Δυνάμεις θὰ ἐπενέβαινον διὰ νὰ διευκολύνουν τὴν συνεννόησιν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο εὐκολον νὰ γίνῃ συνεννόησις καὶ δι' αὐτὸ αἱ μεγάλαι Δυνάμεις ἐπραγματοποίησαν εἰδικὴν συνδιάσκεψιν τὴν 16^{ην} Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1880, ἣτις καθώριζεν ἀκριβῶς τὰ σύνορα μὲ παραχώρησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλης τῆς Θεσσαλίας, πλὴν τοῦ Ὀλύμπου. Ἐκ τῆς Ἡπείρου ἐδίδοτο μόνον στενὴ λωρίς, περιοριζομένη εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ Ἀράχθου μὲ μίαν πόλιν, τὴν Ἄρταν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ ἀποφάσεις τῆς Βερολινείου συνθήκης ἠκούσθησαν παρ' ἐλπίδα μὲ χαρὰν καὶ μεγάλην ἱκανοποίησιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνδούρου, ὅχι ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν, τὴν ὁποίαν διηύθυνεν ὁ Χαρίλαος Τρικούπης.

Ἐπικολούθησε μακρὰ, δξυτάτη καὶ πεισματικὴ πολιτικὴ διαμάχη μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν, ἣτις λόγῳ τῆς κακοπιστίας τῆς Τουρκικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῆς πλειονότητος τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων καθίστα ἀμφίβολον τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἐν Βερολίῳ ἀποφασισθέντων. Ἐξ ἄλλου δὲν ἐπέτρεπον τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας καὶ αἱ δημιουργηθεῖσαι ἐν τῷ μεταξὺ σφοδρόταται ἀντιθέσεις καὶ ἀντιζηλῖαι τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ρωσίας καὶ Γερμανίας, τὰς ὁποίας, ἀτυχῶς, ὑπεβόηθει εἰς τὸν σκοπὸν τῶν ἡ ἀστάθεια τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς. Ἐν τέλει μετὰ πολλὰς ἀμφιταλαντεύσεις καὶ ζετεῖς συνεχεῖς καὶ ἀδιαλείπτους συνταρακτικὰς περιπετείας ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις, τῇ ὑποδείξει τῶν μεγάλων Δυνάμεων, ἀπεδέχθη τὴν ἐκχώρησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῆς Θεσσαλίας.

Ἡ ἀποδοχὴ τῶν ἐπιδικασθέντων ἐδαφῶν ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἀθηνῶν τὴν 26^{ην} Μαρτίου τοῦ ἔτους 1881.

Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐνσωματώσεως τῆς Θεσσαλίας μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα ἐλήφθη κατὰ τὴν πρεσβευτικὴν συνδιάσκεψιν ἐν Κων)πόλει, γενομένην τὸν Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 1881 κατὰ πρότασιν τοῦ Βίスマρκ.

Ἀξίζει ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρωμεν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς μακρᾶς ἀγορεύσεως τοῦ ἐκ Μεσσηνίας σώφρονος πολιτικοῦ, τότε πρωθυπουργοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνδούρου, ὅστις κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ μονομαχίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀποδοχῆς ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς εἰς τὸν Χαρίλαον Τρικούπην, καταδικάζοντα τὴν πολιτικὴν του διὰ πυρίνων ἀντιπολιτευτικῶν λόγων:

«Ὑπεγράψαμεν, ἐτόνιζεν ὁ σώφρων πολιτικός, τὴν σύμβασιν καὶ ἤδη ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Ἡπειρος εἶναι Ἑλλάς. Τὴν ὑπεγράψαμεν, διότι ἐθεωρήσαμεν αὐτὴν ὑπηρετοῦσαν τὰ μεγάλα συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, σώζουσαν τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἄρταν καὶ ἱκανοποιούσαν τοὺς προαιωνίους πόθους ἡμῶν. Καὶ σεῖς οἱ θερμοὶ πατριῶται ὅσοι λυπεῖσθε, διότι δὲν ἐτύχετε τῆς εὐτυχοῦς περιστάσεως νὰ χύσετε τὸ αἷμα ὑμῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, σεῖς ἐψηφίσατε τὴν σύμβασιν... Τί θὰ ἐλέγαμεν, κύριοι, εἰς τοὺς Θεσσαλοὺς; Σὰς δίδεται ἐλευθερία, ἀλλ' ἡμεῖς τὴν ἀρνούμεθα. Θέλομεν νὰ πολεμήσετε, θέλομεν τὴν πατρίδα σας νὰ μεταβάλλωμεν εἰς στάχτην καὶ ἐρείπια. Θέλομεν ὅχι ὑμᾶς ἐλευθέρους, ἀλλὰ τὰ πτώματα ὑμῶν. Δὲν θέλομεν ἀναίμακτον τὴν ἐλευθερίαν, θέλομεν νὰ πενηθορήσῃ ἡ Ἑλλάς. Καὶ ἐπειδὴ αἱ τυχαι τοῦ πολέμου ἀβέβαιοι, νὰ ἴδωμεν ἴσως τοὺς Τούρκους ἐν αὐτῇ... Τὸ κατ' ἐμὲ ἐν μόνον διαρκῶς ἐπιθυμῶ, πρὶν καταβῶ εἰς τὸν τάφον νὰ θέσω τὴν ὑπογραφὴν μου καὶ εἰς ἄλλας ὁμοίας πράξεις».

Ὅσον πατριωτικὴ καὶ ἐὰν ἦτο ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ μεγαλεπήβολου καὶ δξυδερκοῦς πολιτικοῦ Χαρίλαου Τρικούπης, μετὰ δυσκολίας θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηρίξῃ κανεὶς, ὅτι ὁ Ἄλ. Κουμουνδούρος ἐχειρίσθη κακῶς τὸ τότε ἀφορῶν εἰς τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας πολιτικὸν θέμα.

Κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τὸ διεθνὲς κλίμα δὲν ἦτο καταφανῶς εὐνοϊκὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, τὰ Ἑλληνικὰ ζητήματα εἶχον περιέλθει εἰς δεινὴν θέσιν καὶ τοιαύτην κρισιμότητα, ὥστε ἐπεβάλλετο νηφαλία καὶ ψυχραιμὸς ἀντιμετώπισις αὐτῶν, τὸ δὲ Στέμμα καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἄλ. Κουμουνδούρου δὲν ἠδύνατο νὰ πράξουν ἄλλως, νὰ μὴ περιορισθῶν δηλ. εἰς μόνην τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας, ἀλλὰ νὰ ἐπιζητήσουν τὴν ἀπελευθέρωσιν, ὡς ἔλεγον οἱ ἀντίπαλοί των, καὶ ἄλλων Ἑλληνικῶν ἐδαφῶν διὰ τῆς ἀπειλῆς τοῦ πολέμου πρὸς «σωτηρίαν μείζονος κράτους καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ ἔθνους»... Διότι, ἐὰν εἶχον καὶ ἄλλας ἀξιώσεις καὶ δὲν ἠρκοῦντο, ὡς ὑπεστήριζεν ὁ Χρ. Τρικούπης, εἰς ὅ,τι ἀπεφάσισεν ἡ ἐν Κων)πόλει πρεσβευτικὴ συνδιάσκεψις κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 1881, ἐκινδύνευον νὰ περιαγάγῃ τὴν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν εἰς ἐναγώνιον ἀβεβαιότητα, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν πρὸ τοῦ σκληροῦ διλήμματος: «ἢ αὐτὰ ἢ τίποτε».

Αὐτὸ εἶναι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐπανηγυρίσαμεν καὶ ἡ σκέψις μας ἀείποτε θὰ μεταφέρεται μὲ βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην εἰς τὴν καλλίστην ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰσφορὰν τῶν πατέρων μας, τῶν ὁποίων ἡ θυσία μᾶς ἐχάρισε τὴν καλλίκαρπον ἐλευθερίαν καὶ μᾶς ἔδωσε τὴν δυνατότητα κατὰ τὴν διαρρεύσαν 80ετίαν νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν δραστηριότητά μας καὶ νὰ διακριθῶμεν εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐκδηλώσεις καὶ τὰς ὠραίας πραγματοποιήσεις τῆς ζωῆς, ὡς ἄξια, τιμημένα καὶ γνήσια τέκνα τῆς Θεσσαλικῆς γῆς.

Ἡ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΛΕΥΤΕΡΗ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΝΟΥΣΙΑ

Σ' ὄλο τὸν κόσμον ξαστερῖα
Σ' ὄλο τὸν κόσμον ἥλιος,
Κ' ἡ Θεσσαλία βρίσκεται
Μὲς στὸν καπνὸ κι' ἀντάρα.

Μιά μπεῖοπούλα κάθεται
στὴ Λάρ'σα κλαίει καὶ σκούζει.
Μιά μπεῖοπούλα φώναξε
ἀπὸ τὸ παραθύρι.

Στρατὲ μ' πᾶψε τὸν πόλεμον
πᾶψε καὶ τὸ ντουφέκι·
Οἱ Τούρκοι προσκυνήσανε
κι δόσανε τὸν τόπον.

Ὅλο τὸ βιό τους μάσανε
φεύγουν καὶ πᾶν στὴν Πόλι,
κ' οἱ Θεσσαλοὶ περήφανοι
Ὅλοι μαζὺ φωνάζουν.

Ν' ἡ Θεσσαλία λεύτερη
τὴ Μάννα τῆς δοξάζει,
Ν' ἡ Θεσσαλία λεύτερη
τὴ Μάννα τ'ς ἀγκαλιάζει.

Κι' οἱ Θεσσαλοὶ περήφανοι
τὰ ὀγδόντα τῆς γιορτάζουν,
Κι' οἱ Θεσσαλοὶ περήφανοι
Ὅλοι μαζὺ γιορτάζουν.